Bevezetés a MATLAB programozásba Folyamatosan bővülő feladatgyűjtemény 2018 tavasza, v9

# 1. Egyszerű szkriptek, függvények írása

### Kötelező feladatok:

1.1 Határozd meg az alábbi értéket a MATLAB segítségével:

$$c = \sqrt[a]{b}$$

(a=5, b=2.4, c=1.1914)

1.2 Határozd meg az alábbi értéket a MATLAB segítségével:

$$d = a^b$$

(a=5, b=2.4, d=47.5813)

**1.3** Határozd meg az alábbi értéket a MATLAB segítségével:

$$e = log_a b$$

(a=5, b=2.4, e=0.5440)

**1.4** Határozd meg az alábbi értéket a MATLAB segítségével:

$$f = 5,21^{((\log_b \sqrt[3]{\pi})^a)}$$

(a=5, b=2.4, e=1.0263)

**1.5** Egy derékszögű háromszög két befogója a és b. Mekkorák a szögei radián és fok mértékegységben? A négy érték kerüljön be a g,h,k,l változókba!

**1.6** Add meg az  $b^a$  előtti prímszámokat MATLAB beépített függvény segítségével, és tárold az m változóban!

$$(a=5,\ b=2.4,\ m=[2,\ 3,\ 5,\ 7,\ 11,\ 13,\ 17,\ 19,\ 23,\ 29,\ 31,\ 37,\ 41,\ 43,\ 47,\ 53,\ 59,\ 61,\ 67,\ 71,\ 73,\ 79])$$

1.7 Számítsd ki a következő értéket MATLAB beépített függvény segítségével (faktoriális)!

$$n = (a * b)!$$

(a=5, b=2.4, n=479001600)

**1.8** Készítsd el a 10\*(a\*b) prímtényezős felbontását MATLAB beépített függvény segítségével az O változóba!

**1.9** Számold ki a b sugarú kör területét, és tárold a p változóban! Használj beépített MATLAB kulcsszót a  $\pi$  állandó helyén!

(b=2.4, p=18.0956)

## További gyakorlófeladatok:

1.10 Határozd meg az alábbi kifejezés értékét MATLAB segítségével:

2, 
$$1\pi^{\log_{3,2}(\sqrt[10]{8,3})^9}$$

(13.6864)

1.11 Határozd meg az alábbi kifejezés értékét MATLAB segítségével:

$$\frac{2,6j}{\log_{3,4}(\sqrt[5]{2,8})^9}$$

(0.0000 + 1.7168i)

1.12 Határozd meg az alábbi kifejezés értékét MATLAB segítségével:

$$6,5i^{\log_{4,7}(\sqrt[7]{10,2})^3}$$

(3.4557 + 5.5053i)

1.13 Határozd meg az alábbi kifejezés értékét MATLAB segítségével:

$$2,5\pi^{\log_{4,1}(\sqrt[5]{8,3})^9}$$

(54.9670)

1.14 Határozd meg az alábbi kifejezés értékét MATLAB segítségével:

$$2, 7\pi^{\log_{4,8}(\sqrt[6]{8,1})^7}$$

(16.0268)

1.15 Határozd meg az alábbi kifejezés értékét MATLAB segítségével:

$$6,5j^{\log_{3,1}(\sqrt[8]{5,3})^4}$$

(2.6095 + 5.9532i)

- **1.16** Készíts egy egyszerű függvényt és egy hozzá tartozó szkriptet az alábbi specifikáció szerint:
  - a függvény:
    - o 2 bemeneti paramétert vár és 2 visszatérési értéke van, ezek
      - bemenet: egy téglalap két oldalának hossza,
      - kimenet: a megadott oldalhosszak mellett a téglalap kerülete és területe:
  - a szkript:

 meghívja az előbbi függvényt az alábbi paraméterekkel, és minden esetben kiírja a visszatérési értékként kapott értékeket:

■ 3,4 és 5,8 (18.4 és 19.72) ■ 2,8 és 9,1 (23.8 és 25.48)

■ 4,3 és 1,2 (11 és 5.16)

## 2. Vektorok, find és logikai indexelés, 2D ábrázolás

#### Kötelező feladatok:

**2.1** Legyen adott az  $\times$  vektor (függvény bemenete). Logikai indexelés segítségével határozd meg azokat a **helyeket** és **vektorértékeket**, ahol  $\times$  értéke az [a, b] zárt intervallumba esik.

$$(x=[0.5, 0.8, 1.1, 5, 10.2]; a=0.7; b=1.2; c=[0, 1, 1, 0, 0] \text{ és } d=[0.8000, 1.1000])$$

**2.2** Legyen adott az x vektor (függvény bemenete). A **find parancs használatával** határozd meg azokat az **indexeket**, ahol x értéke az [a, b] zárt intervallumba esik.

$$(x = [0.5, 0.8, 5, 1.1, 10.2]; a=0.7; b=1.2; e=[2, 4])$$

- 2.3 Legyen adott az x vektor (függvény bemenete).
- 1) beépített MATLAB függvény segítségével határozd meg a vektor elemeinek számtani átlagát;

$$(x = [34, 12, 41, 17, 29, 9, 43, 14]; f=24.8750)$$

2) **logikai indexelés segítségével** határozd meg azokat az **helyeket és vektorértékeket**, ahol az adott elem értéke nagyobb vagy egyenlő, mint az imént számolt számtani átlag, de kisebb, mint a.

$$(a=34; x = [34, 12, 41, 17, 29, 9, 43, 14]; g=[0, 0, 0, 0, 1, 0, 0, 0]$$
 és  $h=29)$ 

**2.4** Legyen adott az  $\times$  vektor (függvény bemenete). **Logikai indexelés segítségével** határozd meg azokat a helyeket, ahol  $\times$  értéke az [a, b] zárt intervallumba esik.

$$(a=25; b=50; x=[42, 11 23, 34, 64, 17, 21, 52, 49, 43, 9, 57, 44, 15];$$

$$k = [1, 0, 0, 1, 0, 0, 0, 0, 1, 1, 0, 0, 1, 0]$$

Az elkészült helyvektor alapján másold ki ezeket az elemeket egy új változóba (vektorba)

$$(I=[42, 34, 49, 43, 44])$$

majd keresd meg egyetlen beépített MATLAB függvény hívással a legnagyobb elem értékét és indexét ebből az új vektorból.

(érték: m=49; index: n=3)

A korábban elkészült helyvektor alapján és egyetlen beépített MATLAB függvény segítségével határozd meg, hány elem felelt meg a feltételnek?

(0=5)

**2.5** Egyetlen beépített MATLAB utasítással hozzunk létre egy t idővektort, ami eps és  $\pi$  között tartalmaz 100 darab elemet! Az így kapott vektoron értékeljük ki az alábbi összefüggést:

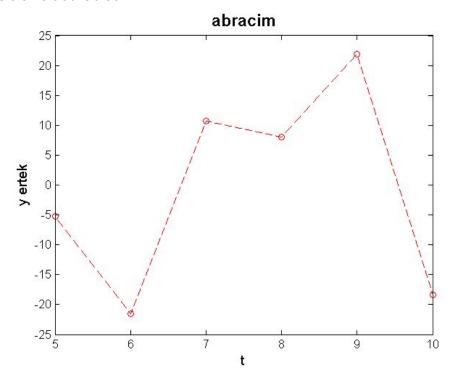
$$fv = \frac{\sin(t)}{4,7t+3} + 0, 1\cos(t^2)$$

Határozzuk meg azt a t értéket, ahol fv értéke maximális.

(t értéke: p=0.6664 ahol fv értéke: q=0.1911, ami a 22. index alatt van)

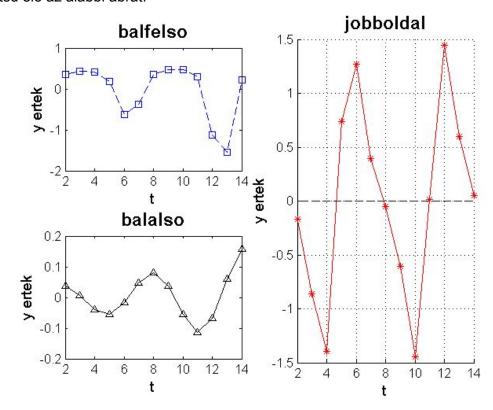
(Segítség: egyetlen beépített MATLAB függvénnyel keresd meg fv maximális értékét és indexét, majd az így kapott indexszel mond meg a megfelelő t értéket.)

## 2.6 Állítsd elő az alábbi ábrát:



ahol a t mint értelmezési tartomány az [5, 10] zárt intervallum egészeiből áll, az értékkészlet pedig  $t/\sin(t)$  összefüggéssel írható le.

## 2.7 Állítsd elő az alábbi ábrát:



ahol a balfelső ábra függvénye:

$$0.5 - 0.2e^{ln(t)cos(t)}$$

a balalsó ábra függvénye:

$$\pi^{0.1t-3}$$
sin(t)

a jobboldali ábra függvény pedig:

 $\frac{\cos(t)}{e^{\sin(t)}}$ 

Megjegyzés: a subplot-on belül több cellát pl felsorolással tudsz egyszerre címezni:

subplot(2, 2, [2, 4]);

Megjegyzés: a jobboldali ábrán van rácsozás és egy szaggatott vonal az x tengelyen

### További gyakorlófeladatok:

**2.8** A [-0.5 $\pi$ , 8.5 $\pi$ ] zárt intervallumon, 270 adatpont felett határozd meg az alábbi függvény értékeit:  $x \to xcos(x)$ 

Logikai indexeléssel válaszd ki a 17.5 és 20.5 közötti zárt értelmezési tartománybeli részletet (az indexvektort és az ezzel kiválasztott ÉT-tartományt és értékkészletet mentsd ki új vektorokba). A kiválasztott értékeken belül határozd meg a legnagyobb érték (ÉT-beli) helyét és értékét.

(hely: 18.9255, érték: 18.8710)

**Find függvény használatával** válaszd ki a 20 és 25 közötti zárt **értelmezési tartománybeli** részletet (a skalár indexek vektorát, és az ezzel kiválasztott ÉT-tartományt és értékkészletet mentsd ki új vektorokba). A kiválasztott értékeken belül határozd meg a **legkisebb érték** (ÉT-beli) **helyét és értékét**.

(hely: 22.0787, érték: -21.9941)

**2.9** A  $[0.6\pi, 3.6\pi]$  zárt intervallumon, 123 adatpont felett határozd meg az alábbi függvény értékeit:  $x \to xsin(x)$ 

Logikai indexeléssel válaszd ki a -3.6 és -1 közötti zárt értékkészlet részletet (az indexvektort és az ezzel kiválasztott ÉT-tartományt és értékkészletet mentsd ki új vektorokba). A kiválasztott értékeken belül határozd meg a legkisebb érték (ÉT-beli) helyét és értékét.

(hely: 5.5931, érték: -3.5607)

**Find függvény használatával** válaszd ki a 4 és 9 közötti zárt **értékkészlet** részletet (a skalár indexek vektorát, és az ezzel kiválasztott ÉT-tartományt és értékkészletet mentsd ki új vektorokba). A kiválasztott értékeken belül határozd meg a **legnagyobb érték** (ÉT-beli) **helyét és értékét**.

(hely: 7.9879, érték: 7.9164)

## 3. Mátrixok, formázott kiiratás, vezérlőszerkezetek

- **3.1** Készíts egy függvényt, aminek a bemenete egy **A** mátrix lesz (dimenziónként 5, 2 és 3 véletlen számmal), és az alábbi lépéseket tartalmazza:
  - két különálló változóba kimenti az eredeti mátrixnak a 2. dimenzió mentén található két részmátrixát (szemléletesen: az első és második oszlop közötti síknál kettévágjuk a téglatestet; ne felejtsd el az egyke dimenziók eltávolítását, hogy két darab valódi 2d-s mátrixod legyen), -- B és C
  - kiszámítja az első részmátrixban a sorok maximumának összegét (beépített függvényekkel), -- d
  - kiszámítja a második részmátrixban az oszlopok minimumának átlagát (beépített függvényekkel), -- e
  - egy szöveges változóba kiírja ezt a két adatot némi kísérőszöveggel, egyetlen utasítással, 2-2 tizedesjegy pontosan. -- f

(rng(1); rand (kipróbáláshoz), squeeze és kettőspont operátor, max, sum, min, mean, sprintf

"B-ben a sorok maximumának összege: 3.84, míg C-ben az oszlopok minimumának átlaga: 0.09")

### 3.2 Oldd meg az alábbi feladatot egy általad írt Matlab függvény segítségével!

Van 4 darab légnyomásmérő szenzorunk (különböző földrajzi helyeken), melyekről tudjuk, hogy hektoPascalban adják meg a légnyomásértéket. Sajnos csak a [930, 1060] hPa tartományra vannak hitelesítve, így szükséges a nyers merési adatok előzetes ellenőrzése a további feldolgozás és statisztikai elemzés előtt. Mind a négy szenzorral naponta háromszor (reggel, délben, este) mérünk, összesen egy hónapon át.

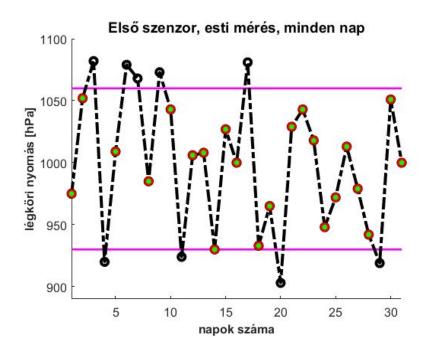
A merési eredményekéket egy 4 soros, 3 oszlopos, 31 'mélységű' háromdimenziós mátrix tarolja, a neve ez: 'legnyomasErtekek'. Az értékek 900 és 1100 közötti véletlen számok lehetnek (ez alapvetően a függvény bemenete, de a kipróbáláshoz ilyen értékekkel hívd meg a függvényt).

#### A konkrét feladatok:

1. készítsünk a következő ábrához egy hasonlót, mely az első szenzor esti meréseinek értéket tartalmazza minden nap:

A két rózsaszín vonal a megbízhatósági határoknál van; csak azok a merési adatpontok vannak kiszínezve, amik helyes tartományon belül vannak. Az alábbi értékek/paraméterek lettek beállítva az ábra készültekor:

- o rózsaszín: vonal színe, szélessége (2 pt);
- az eredeti adatsor: vonal típusa és színe, vonal vastagsága (3 pt), marker mérete (7);
- a helyes értékek adatsoránál (amit find-al célszerű kikeresni): marker típusa és mérete (7), marker arcának :) és szélének színe, vonal vastagsága (2 pt);
- o tengelyhatárok (x: 1 és 31 között, y: 890 és 1100 között);
- o aktuális axis betűmérete (12 pt);
- o cím szövege, és annak betűmérete (14 pt);
- o tengelyfeliratok szövege, betűmérete (12 pt), szedése (félkövér).



2. logikai indexelés segítségével nullázzuk ki a hitelesített tartományon kívüli értékeket (Ne használj ciklust!!!), innentől ezekkel dolgozzunk tovább

#### hitelesitettMeresiErtekek

3. az első szenzor esti merései közül, a 11. és 20. nap között (11. és 20. napot is beleértve) adjuk meg a helyes merési értékek darabszámát, azt sprintf-el be egy szöveges változóba, az alábbi módon (az adat helyességét az ábrán ellenőrizhetjük):

"Helyes mérési értékek darabszáma (első szenzor, esti mérés, 11-20. napokra): 7"

### elsoSzenzorHelyesMereseiSzovegben

- 4. a déli merések közül (középső oszlopsorozat) a 2., 3. és 4. szenzorokhoz adjuk meg külön-külön az átlagértekét (csak a helyes merési értékeket felhasználva!). (Segítségképpen egy lehetséges megoldásmenet: ki kell vágnunk a nagy mátrixból a megfelelő részt, azt megszabadítani a szinguláris dimenzióitól. Ebből egy logikai indexmátrixos összefüggésben soronkénti (!) szummával kivehetjük a helyes merések darabszámát; valamint sima soronkénti (!) szummázásával megtudhatjuk szenzoronként a merések összegét. A kettő hányadosa (jól felírva) egy háromelemű vektor, amit kapni szerettünk volna.)
- 5. Az eredményt az alábbi módon tároljuk el egy szöveges változóba:

"A második szenzor déli átlaga: +0991.880, a harmadiknak: +0990.550 és a negyediknek: +1005.696"

#### szenzorokDeliMeresenekAtlagaSzovegben

A függvény futása során semmit ne írjon ki a konzolra.

### További gyakorlófeladatok:

- 3.3 Készíts egy szkriptet, ami az alábbi lépéseket tartalmazza:
  - létrehozza a meres = 10 + 25.\*rand(5, 3) mátrixot, amely 5 db hőmérséklet szenzor mérési eredményeit tartalmazza °C-ban (szenzoronként 3 mérés),
  - mivel a szenzorokról tudjuk, hogy 15 °C és 30 °C közötti tartományban működnek jól, ezért az ezen a tartományon kívül mért értékeket hibásnak tekinthetjük: a szkript nullázza ki az értéküket,
  - adja meg a szkript minden egyes szenzorra, hogy a három mérésből hány volt hibás,
  - adja meg azoknak a szenzoroknak a sorszámát, amelyek legalább kétszer jó értéket mérték,
  - kiírja a szenzoronkénti hibaszámot és a jó szenzorok sorszámát beépített függvényekkel.

(logikai indexelés, sum, find, fprintf, mat2str)

- 3.4 Készíts egy szkriptet a következők szerint:
  - létrehoz egy 3-dimenziós véletlen mátrixot, dimenziónként 5, 4 és 2 elemmel,
  - két különálló változóba kimenti az eredeti mátrixnak a 3. dimenzió mentén található két részmátrixát (szemléletesen: mélységében kettévágjuk a téglatestet; ne felejtsd el az egyke dimenziók eltávolítását, hogy két darab valódi 2d-s mátrixod legyen),
  - kiszámítja az első részmátrixban az oszlopok minimumának összegét (beépített függvényekkel),
  - kiszámítja a második részmátrixban a sorok maximumának szorzatát (beépített függvényekkel),
  - kiírja ezt a két adatot némi kísérőszöveggel, egyetlen utasítással, 2-2 tizedesjegy pontosan.

(rand, squeeze és kettőspont operátor, min, sum, max, prod, fprintf)

- **3.5** Készíts egy MATLAB szkriptet switch vezérlési szerkezet felhasználásával, ami az alábbi módon működik:
  - bekér egy számot 1-9-ig a felhasználótól, és ha nem számot kap, vagy nincs a szám az intervallumban, akkor kiírja a következő sort, és újra vár egy számot: "Nem jo értéket adtal meg, probald ujra!" (szám bekérése: input, egy változó tartalma szám-e: isnumeric);
  - 0-ra a következő üzenettel lép ki: "Kilepes, tovabbi szep napot!"
  - 1-re kirajzol háromféle szöfüggvényt (sin, cos, tan):
    - o mindet a  $[-\pi, \pi]$  zárt intervallumon, 50 adatponttal,
    - o az 1-es számú ábra ablakba (direkt ábra címzés: figure (1)),
    - o egymás alá úgy, hogy az x tengelyek igazítva legyenek,
    - legyen bekapcsolva a rács,
    - legyenek feliratozva a tengelyek, 22-es betűmérettel,
    - legyen az egész ábrának a címe "Szogfuggvenyek", 24-es félkövér betűvel,
    - o a felső képen az ábra legyen:
      - piros szaggatott vonallal, és
      - piros teli kör markerrel, amiknek fekete a körvonala;
    - középen:
      - zöld pontozott vonallal, és
      - gyémánt jelölőkkel, amiknek fehér a belseje;

- o alul:
  - kék, 2 pontos vastag vonallal,
  - négyzet jelölőkkel;
- páros számokra kirajzolja az xsin(x) függvényt:
  - o a  $[0.5\pi, 3.5\pi]$  zárt intervallumon, 149 adatponttal,
  - o a 2-es számú ábra ablakba,
  - o csak zöld színű, pont jelölőkkel, vonal nélkül
  - o legyenek feliratozva a tengelyek, 22-es betűmérettel,
  - o legyen az egész ábrának a címe "Szogfuggveny", 24-es félkövér betűvel;
- páratlan számokra:
  - o létrehozza az m\*m-es A véletlen mátrixot, ahol m a bemeneti szám,
  - a mátrixnak kiszámolja az inverzét, és szép alakban kiírja a konzolra, 3 tizedesjegy pontossággal,
  - o beteszi az eredeti A mátrix főátlóbeli elemeit egy b vektorba, ezt kiírja sorvektor formájában a konzolra,
  - kiszámolja az Ax=b egyenletrendszer megoldását bal osztással, ezt kiírja sorvektor formájában a konzolra
- az egyes funkciók után térjünk vissza a szám bekéréséhez, amíg a felhasználó 0-t nem ír be.

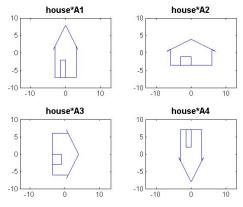
## 4. Lineáris egyenletrendszerek, leképezések

- **4.1** Készíts egy függvényt, melynek négy bemeneti paramétere (négy háromelemű vektor), és egyetlen kimeneti paramétere (egy háromelemű vektor) van. A feladat az alábbi: Anna, Béla és Cili Münchenbe utaznak a hétvégére vonattal. Amint leszállnak a RailJet-ről, elhatározzák, hogy gyümölcsöt vesznek. Be is térnek az első kisboltba, ahol:
  - Anna vásárol a1 almát, a2 banánt és a3 narancsot, összesen d1 EUR-ért;
  - Béla b1 almát és b3 narancsot vesz d2 EUR-ért;
  - Cili c2 banánt és c3 narancsot vesz d3 EUR-ért.

Számoljuk ki, hogy mennyibe került az egyes gyümölcsök darabja, ez legyen a visszatérési vektor három értéke ([alma ára, banán ára, narancs ára]).

(a=[3, 12, 1];b=[12, 0, 2];c=[0, 2, 3];d=[2.36;5.26;2.77];gyumolcsok\_ara=[0.29, 0.05, 0.89])

- **4.2** Készíts egy függvény egy bemeneti és egy kimeneti paraméterrel, mely egyetlen ábrát állít elő 4 alábrával az alábbi módon:
  - a függvény betölti a paraméterként kapott \*.mat fájlt a load utasítással, mely archívum az alábbi változókat tartalmazza:
    - kep változó: 12 soros, 2 oszlopos mátrix, mely egy házikó 12 pontjának (x,y) koordinátáját jelenti;
    - A1, ..., A4 változók: 2x2-es transzformációs mátrixok;
  - a függvény végezze el a betöltött A1, ... A4 transzformációs mátrixok által reprezentált transzformációkat külön-külön a házikó koordinátáin, és az eredményeket az egyes subplot-okba rajzolja ki, valahogy így:

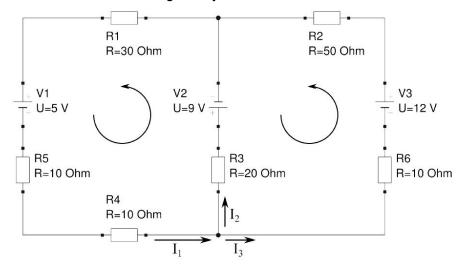


Mit jelentettek ezek a transzformációk? -- egy-egy sorral, kommentként jellemezd a forráskódban a hatásukat. A bemenetre használd a 'house.mat' értéket.

**4.3** Készíts egy függvényt, melynek 7 bemeneti paramétere van (a - g), és három kimeneti paramétere (x - z) van. A feladat az alábbi egyenletrendszer megoldása:

(a = 7; b = 2; c = 1; d = 8; e = -53; f = 832; g = 428; x = -40.4551; y = 115.0930; z = 29.4020)

**4.4** Készíts egy függvényt, melynek 9 bemeneti paramétere (ellenállás és feszültség értékek), és egyetlen kimeneti paramétere (egy háromelemű vektor) van. A feladat az alábbi ábrán látható kapcsolásban az áramerősségek előjeles értékének kiszámolása:



## Segítség:

- Ohm-törvény:  $R = \frac{U}{I}$
- Kirchoff I. törvénye (csomóponti): áramköri elágazásnál, vagy csomópontnál a csomópontba befolyó áramok összege megegyezik az onnan elfolyó áramok összegével (nincs töltésfelhalmozódás).
- **Kirchoff II. törvénye (huroktörvény):** sorosan kapcsolt áramköri elemek esetén bármely zárt áramhurokban a részfeszültségek előjelhelyes összege zérus.
- megjegyzés: az egyes csomópontokban az áramok irányának, valamint az áramhurokban a hurok irányultságának megválasztása önkényes. (Ha negatív áramokat kapunk eredményül, akkor a valós áramirány az általunk választottal ellentétes az áramkörben.)

Az alsó csomópontra felírható Kirchoff I. törvénye, míg a két áramhurokra Kirchoff II. törvénye.

$$\begin{cases} I_1 = I_2 + I_3 \\ 20I_1 + 20I_2 + 9 + 30I_1 + 5 = 0 \\ 10I_3 - 12 + 50I_3 - 9 - 20I_2 = 0 \end{cases}$$

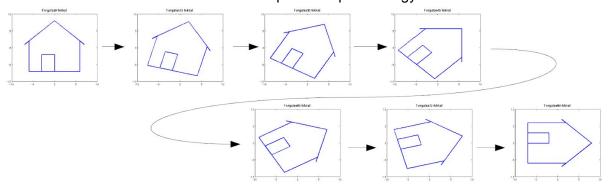
$$\Rightarrow \begin{cases} I_1 - I_2 - I_3 = 0 \\ 50I_1 + 20I_2 + 0I_3 = -14 \\ 0I_1 - 20I_2 + 60I_3 = 21 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 & 0 \\ 50 & 20 & 0 & -14 \\ 0 & -20 & 60 & 21 \end{bmatrix}$$

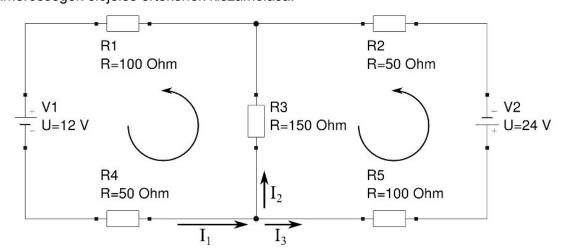
(Az ábráról leolvasható adatokkal:  $I_1$ =-134.6mA,  $I_2$ =-363.5mA;  $I_3$ =228.8mA)

### További gyakorlófeladatok:

- **4.5** Készíts egy függvényt bemeneti és kimeneti paraméterek nélkül, mely egyetlen ábrát állít elő, de annak tartalmát késleltetéssel frissíti az alábbi módon:
  - a függvény betölti a house.mat fájlt a load utasítással, mely archivum az alábbi változókat tartalmazza:
    - house változó: 12 soros, 2 oszlopos mátrix, mely egy házikó 12 pontjának (x,y) koordinátáját jelenti;
    - A1, ..., A4 változók: 2x2-es transzformációs mátrixok;
  - a függvény egy for ciklus segítségével rajzolja ki a house változó 15-fokokkal elforgatott változatait 90 fokig olyan módon, hogy minden egyes kirajzolás után a pause paranccsal gombnyomásig késleltetjük a program futását. (Tehát egyetlen figure létezik végig, és ennek tartalmát frissítjük egy cikluson belül.) A frissülő kimenet időbeni lefutása az alábbi pillanatképekhez legyen hasonló:



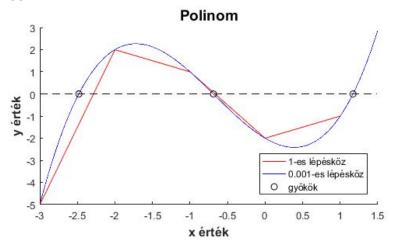
**4.6** Készíts egy függvényt, melynek nincs bemeneti paramétere, és egyetlen kimeneti paramétere (egy háromelemű vektor) van. A feladat az alábbi ábrán látható kapcsolásban az áramerősségek előjeles értékének kiszámolása:



 $(I_1=-106.7mA, I_2=26.7mA; I_3=-133.3mA)$ 

# 5. Polinomok, deriválás, integrálás

- **5.1** Készíts egy függvényt, ami az alábbi feladatokat valósítja meg polinom-műveletek használatával:
  - ábrázolja a  $P(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d$  polinomot a [e, f] zárt intervallumon, 1-es és 0.001-es lépésközzel;
  - a görbék színe legyen: piros (1) és kék (0.001);
  - ugyanezen az ábrán jelölje be a polinom gyökeit fekete körökkel; és a 0-szintet egy fekete szaggatott vonallal.

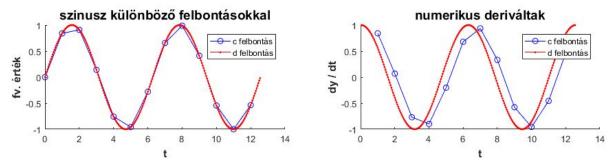


(a=1; b=2; c=-2; d=-2; e=-3; f=1.5; függvények: polyval, roots, plot, xlim, ylim, xlabel, ylabel, title, legend)

### **5.2** Készíts egy függvényt, ami az alábbi feladatokat valósítja meg:

- egy ábrát készít két alábrával;
- a bal alábrában ábrázol egy szinusz jelet az [a, b] zárt intervallumon, c felbontással, az egyes adatpontokat összekötött kék körökkel jelölve;
- ugyanerre az alábrára kirajzolja ugyanebben a tartományban ugyanezt a jelet, csak d felbontással, összekötött piros pontokkal;
- az alábrát megfelelően feliratozza-címkézi;
- kiszámítja a görbék numerikus deriváltját, és ezeket rajzolja a jobb alábrára;
- a jobb alábrát is megfelelően feliratozza-címkézi.

### Valahogy így kellene kinéznie:

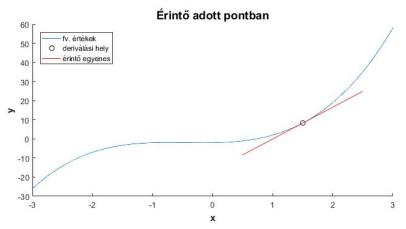


(a=0; b=4\*pi; c=1; d=0.05; függvények: sin, diff, subplot, plot, xlim, ylim, xlabel, ylabel, title, legend)

### 5.3 Készíts egy függvényt, ami az alábbi feladatokat valósítja meg:

- legyen adott  $P(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d$  polinom;
- rajzolja ki P(x) értékeit 0.001 lépésközzel a [-e, e] zárt intervallumon (az értékeket a megfelelő beépített polinom-függvénnyel számolja ki!);
- számítsa ki a függvény deriváltját a t0 helyen;
- a megadott t0 helyre rajzolja be a megfelelő érintő egyenest is;
- az ábrát megfelelően feliratozza-címkézze.

### Valahogy így kéne kinéznie:



(a=1.5; b=2; c=0.5; d=-2; e=3; t0=1.5; derivált=16.6250; érintő egyenes készítése: a deriválási helyen áthaladó egyenes, melynek meredeksége pont a derivált értéke, kezdő és végpontja tetszőleges az x tengelyen)

### **5.4** Készíts egy függvényt, ami az alábbi feladatokat valósítja meg:

- kiszámítja a szinusz görbe és az x tengely közötti területet a [0, a] zárt intervallumon, (ahol kell) b felbontás mellett, az alábbi módszerekkel:
  - egyszerű összeadással,
  - trapézszabály segítségével,
  - o anonim függvény és a beépített integral függvény felhasználásával;
- a három eredményt szépen formázott módon írja be egy kimeneti stringbe, valahogy így:

Integrálási eredmények:

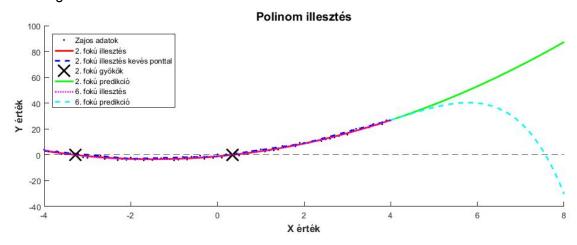
Összeadással: 1.547 Trapézszabállyal: 1.504 Függvénnyel: 1.505

(a=0.7\*pi; b=0.1;)

### **5.5** Készíts egy függvényt, ami az alábbi feladatokat valósítja meg:

- Bemenet a meresiPozicio és mertErtekek melyek a polinom.mat fájlban adottak;
- illesszen az adatokra másodfokú polinomot:
- értékelje ki az illesztett polinomot
  - az eredeti (ÉT-beli) mérési pozíciók felett, majd
  - o az első és utolsó mérési pozíciót is beleértve 5 ekvidisztáns pont felett is;
- számolja ki az illetsztett polinom gyökeit;

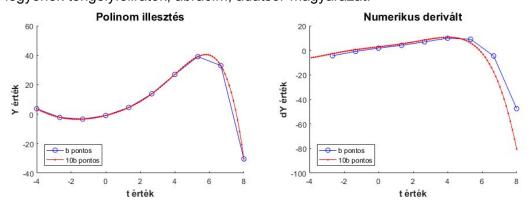
- végezzen predikciót a mérési adatokra az [a, 2\*a] tartományon az illesztett polinom kiértékelésével (a lépésköz b legyen);
- illesszen egy hatodfokú polinomot is az eredeti adatokra, és ezzel is végezze el a predikciót, ugyanazon a tartományon;
- rajzolja ki az eredeti adatokat és a számolt értékeket-adatsorokat egy közös, megfelelően feliratozott ábrára.



 $(load('polinom.mat'); \ a=4; \ b=0.1;$  másodfokú együtthatók, gyökök és hatodfokú együtthatók rendre:  $[1.01281054033819 \ 2.96782344341433 \ -1.1542631234446]$  [-3.27795955385171; 0.347674643484029]  $[-0.00064366100830044 \ -0.00115075082186434 \ 0.022587334219388$   $0.0167599729104976 \ 0.818964233194576 \ 2.93550336832322$  -0.90399493037039])

### **5.6** Készíts egy függvényt, ami az alábbi feladatokat valósítja meg:

- Két adatsort kap: meresiPozicio és mertErtekek (ezek a polinom.mat fájlban adottak);
- illesszen az adatokra hatodfokú polinomot, és azt értékelje ki a [-a, 2a] intervallumon először b, majd 10b mintaponttal;
- ábrázolja az eredményt egy ábra bal részábrájaként (subplot), a b pontosat kék vonallal és kör markerrel, a 10b pontosat piros vonallal és pont markerrel;
- számolja ki a görbék numerikus deriváltjait is; ezeket az ábra jobb részábrájába jelenítse meg;
- legyenek tengelyfeliratok, ábracím, adatsor-magyarázat.



### **5.7** Készíts egy függvényt, ami az alábbi feladatokat valósítja meg:

- beolvas egy adatsort, ami a meresiPozicio és mertErtekek szerint adott;
- illesszen az adatokra hatodfokú polinomot, és azt értékelje ki azon a 10 mintapontos zárt intervallumon, melynek kezdőpontja a polinom 6. gyöke és zárópontja a polinom 1. gyökének fele;
- határozza meg a felvett görbe és az x tengely közötti előjeles területet az integralasiModszer változóban adott érték szerint:
  - o 'osszeadas' egyszerű összeadással,
  - o 'trapez' trapézszabály segítségével,
  - 'integral' anonim függvény és a beépített integral függvény felhasználásával;

```
(bemenetiFajl='plolinom.mat'; az intervallum: [0.2851, 3.7847];

Numerikus integrálás eredménye: Összeadással: 40.830,

Trapézszabállyal: 35.429, Függvénnyel: 35.314; a bemenet

vizsgálatához switch-case szerkezetet használj)
```

## 6. Differenciálegyenletek

**6.1** Készíts egy függvényt 2 bemeneti paraméterrel (kezdeti értékek ( $y_0 = [y1_0, y2_0]$ ) és időintervallum ( $t=[t_0, t_max]$ )), ami 1 ábrát generál, és ad vissza. A feladat az alábbi elsőrendű, kétváltozós DE megoldása:

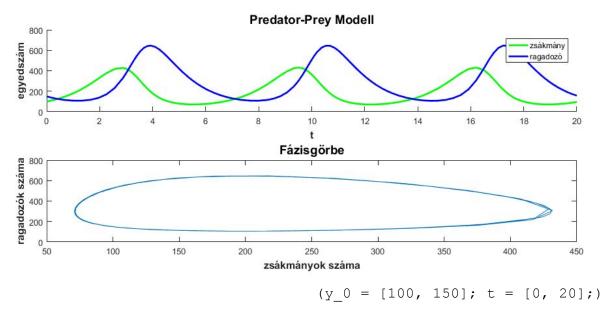
$$\begin{vmatrix} \frac{dy_1}{dt} = \left| 1 - \frac{y_2}{\mu_2} \right| y_1 \\ \frac{dy_2}{dt} = -\left| 1 - \frac{y_1}{\mu_1} \right| y_2 \end{vmatrix}$$

(Lotka-Volterra modell, amely egy adott területen a ragadozó-zsákmány egyedszám-viszonyt írja le. <a href="https://en.wikipedia.org/wiki/Lotka%E2%80%93Volterra\_equations">https://en.wikipedia.org/wiki/Lotka%E2%80%93Volterra\_equations</a>)

y1: zsákmány egyedszám, y2: ragadozó egyedszám;

 $\mu$ 1: zsákmányok környezeti eltartóképessége,  $\mu$ 2: ragadozók környezeti eltartóképessége; Legven most:  $\mu$ 1 = 200,  $\mu$ 2 = 300;

A differenciálegyenlet-rendszert a megoldás függvényen belül, anonim függvényként definiáld. A függvény az alábbihoz hasonló módon rajzolja ki a felső alábrán az egyedszámok időfüggő értékét, míg az alsó alábrán az egyedszámokon felvett síkban a fázisportrét:



**6.2** Készíts egy függvényt, melynek 2 bemeneti paramétere (kezdeti értékek (kezdeti=[A\_0, B\_0, C\_0]) és itdőintervallum (t=[t\_0, t\_max])) és 1 visszatérési értéke van (ábra).

Egy kémiai reakció során három anyagot vegyítünk (A, B, C), melyek koncentrációváltozását az alábbi differenciálegyenlet rendszer írja le:

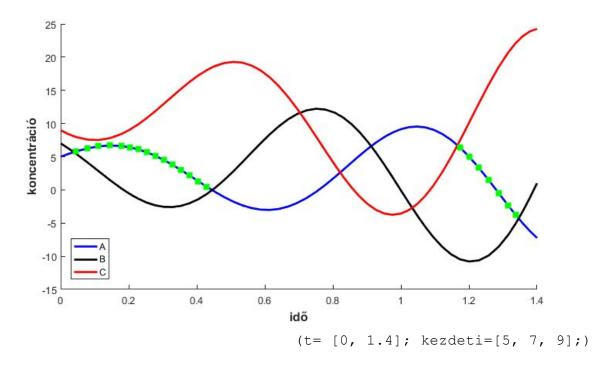
$$\frac{dA}{dt} = 1.2A + 4.1B - 1.7C$$

$$\frac{dB}{dt} = -8A - 1.4B + 2.1C$$

$$\frac{dC}{dt} = 2.1A - 7.2B + 1.3C$$

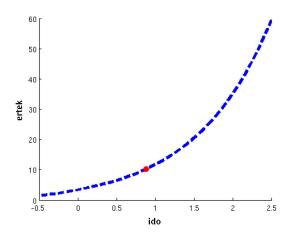
Oldd meg ezt a differenciálegyenlet rendszert a bemeneten kapott időintervallumon, a szintén bemenetként kapott kezdeti értékek mellett. A differenciálegyenlet-rendszert a megoldás függvényen belül, anonim függvényként definiáld.

Határozd meg azokat az indextartományokat *logikai indexelés* segítségével, amikor az első anyag koncentrációja nagyobb, mint a másodiké, de kisebb, mint a harmadiké. Ábrázold a megoldásfüggvényeket (tengelyfeliratok, betűméret, vonalszínek és típusok, legend), valamint jelöld meg az A-anyag feltételnek eleget tevő értékeit külön, zöld kocka markerekkel, összekötés nélkül:

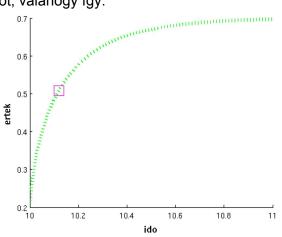


### További gyakorló feladatok:

**6.3** Készíts egy függvényt, melynek 0 bemeneti paramétere és 1 visszatérési értéke van; 1 ábrát generál, és a konzolra nem ír ki semmit. A feladat az alábbi differenciálegyenlet megoldása a [-0.5, 2.5] időintervallumon, y0=1.5 kezdeti érték mellett: x'=1.03x+1.3 Állapítsd meg a find függvény használatával, hogy a megoldásfüggvény értéke mikor lépi át először a 10-es értéket, ez legyen a függvényed visszatérési értéke. *(nagyjából 0.9 körül)* Ábrázold a megoldásfüggvényt (tengelyfeliratok, betűméret, vonalszínek és típusok), és jelöld a megtalált adatpontot, valahogy így:



**6.4** Készíts egy függvényt, melynek 0 bemeneti paramétere és 1 visszatérési értéke van; 1 ábrát generál, és a konzolra nem ír ki semmit. A feladat az alábbi differenciálegyenlet megoldása a [10, 11] időintervallumon, y0=0.21 kezdeti érték mellett:  $x'=\frac{2.1}{x}-3$  Állapítsd meg a find függvény használatával, hogy a megoldásfüggvény értéke mikor lépi át először a 0.5 értéket, ez legyen a függvényed visszatérési értéke. *(nagyjából 10.1 körül)* Ábrázold a megoldásfüggvényt (tengelyfeliratok, betűméret, vonalszínek és típusok), és jelöld meg a megtalált adatpontot, valahogy így:



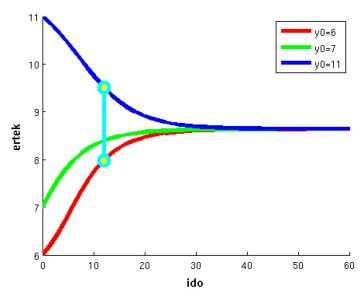
**6.5** Készíts egy függvényt, melynek 0 bemeneti paramétere és 1 visszatérési értéke van; 1 ábrát generál, és a konzolra nem ír ki semmit. A feladat az alábbi differenciálegyenlet megoldása a [0, 60] időintervallumon, y0=6, y0=7 és y0=11 kezdeti értékek mellett:

$$x' = \frac{\sin(x) + \cos(x)}{x}$$

Állapítsd meg a find függvény használatával, hogy a harmadik és az első megoldásfüggvények értékének különbsége mikor lesz először kisebb 1.7-nél, ez legyen a függvényed visszatérési értéke

(egy elég kerek szám, a nagy integrálási lépések miatt...)

Ábrázold a megoldásfüggvényeket (tengelyfeliratok, betűméret, vonalszínek és típusok, legend), és kösd össze a megtalált adatpontokat, valahogy így:



**6.5** Készíts egy függvényt, melynek 0 bemeneti paramétere és 0 visszatérési értéke van; 3 ábrát generál, és a konzolra nem ír ki semmit.

Vizsgáljuk meg a Van der Pol oszcillátor viselkedését különböző paraméterek mellett. Az

egyenlet alalkja: 
$$\ddot{x} + \mu (x^2 - 1)\dot{x} + x = 0$$

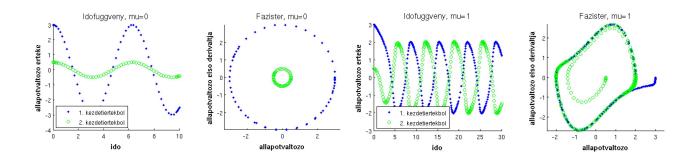
átírva elsőrendű rendszerre az alábbi eljárást követve:  $y_1 = x \, \operatorname{es} \, y_2 = \dot{x}$  Mellyel:

$$\begin{pmatrix} \dot{y}_1 \\ \dot{y}_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} y_2 \\ \mu(1-y_1^2)y_2 - y_1 \end{pmatrix}$$

Vizsgáljuk meg a rendszer viselkedését különböző  $\mu$  paraméterek esetén. Minden esetben több kezdetiértékkel is próbálkozzunk, így szemléletesebb lesz a fázisképen a periodikus pálya vonzó hatása:

- 'A' eset:  $\mu$  = 0, időintervallum: [0, 10], kezdeti értékek: [3; 0] és [0.5; 0]
- 'B' eset  $\mu$  = 1, időintervallum: [0, 30], kezdeti értékek: [3; 0] és [0.5; 0]
- 'C' eset  $\mu$  = 5, időintervallum: [0, 50], kezdeti értékek: [3; 0] és [0.5, 0]

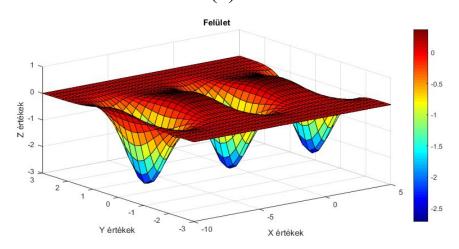
Az alábbihoz hasonló ábrákat generáljon a függvény:



## 7. 3D ábrázolás

7.1 Ábrázold az alábbi képlettel megadott felületet az  $[x_min, x_max] \times [y_min, y_max]$  intervallumon 0.25-ös felbontással. Az ábrát feliratozd megfelelően (cím és tengelyfeliratok)

$$z = \sin(x) \cdot e^{-\sin(x) - y^2}$$

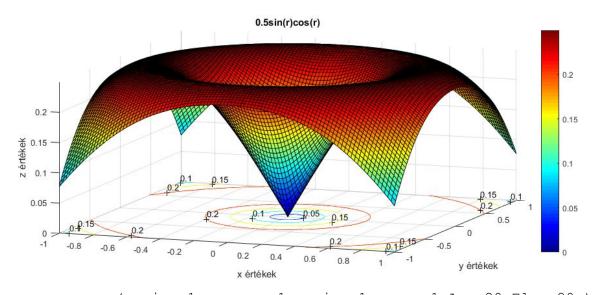


(x min=-10; x max= 
$$5$$
; y min=- $3$ ; y max= $3$ )

7.2 Ábrázold az alábbi képlettel megadott felületet a szintvonalaival együtt az  $[x_min, x_max] \times [y_min, y_max]$  tartományon, 0.02-es lépésközzel, körkörösen minden irányban! (tehát mintha az XY síkban ábrázolt függvényt megforgatnád a Z tengely körül) A szintvonalakra írd rá az adott vonal értékét is! Az ábrát feliratozd megfelelően (cím, tengelyfeliratok) és a nézőpontot állítsd [Az;E1] értékekre!

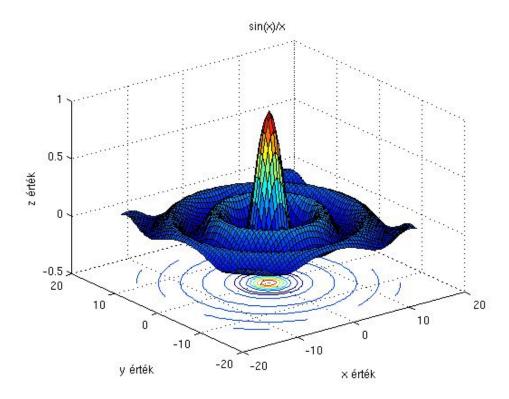
$$z = 0.5 \cdot sin(r) \cdot cos(r)$$

Az eredmény az alábbi ábrához hasonló legyen:

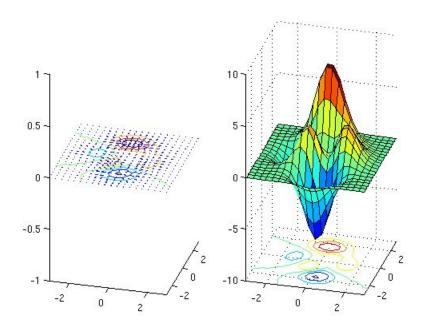


## További gyakorlófeladatok:

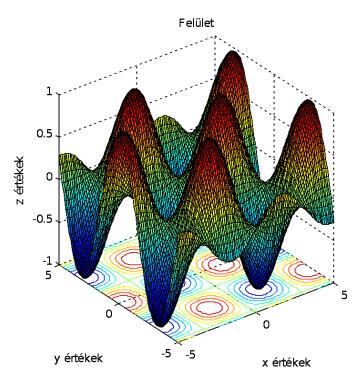
7.3 Ábrázoljuk  $\mathbf{a} \sin(\mathbf{x})/\mathbf{x}$  függvényt a szintvonalaival együtt a [-15, 15] × [-15, 15] intervallumon 0.5-ös felbontással, körkörösen minden irányban!



7.4 Számítsuk ki a **peaks(20)** parancs által megadott felület gradiens mezőjét! Ábrázoljuk a felületet és a gradiens mezőt egymás mellett elhelyezkedő subplotokon, mindegyiken kirajzolva a szintvonalakat is!

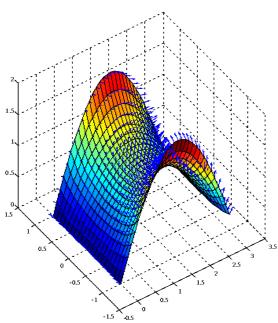


7.5 Ábrázold a z = sin(x)cos(y) képlettel megadott felületet a szintvonalaival együtt a [-5; 5]x[-5; 5] tartományon, 0.1-es lépésközzel! Az ábrát feliratozd megfelelően (cím, tengelyfeliratok)!



7.6 A quiver3 és a surfnorm parancsok Help bejegyzései alapján ábrázold az alábbi felületet és az egyes rácspontokra eső normálvektorokat a [0;3]x[-1;1] tartományon, 0.1-es lépésközzel!

$$z = \frac{\sin(x)}{\cos(y)}$$

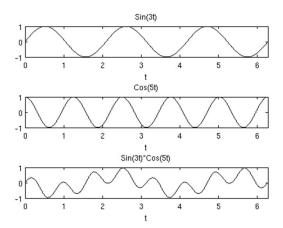


## 8. Cellatömbök, struktúrák és fájlműveletek

- 8.1 Készíts egy egy bemenetű függvényt, ami feltölt egy cellatömböt az alábbiak szerint:
  - az első eleme egy sorvektor legyen (t), ami 0-tól 2π-ig tartalmaz db értéket (bemenet) egyenletesen elosztva
  - a második sorban a 'Sin(3t)', 'Cos(5t)' és 'Sin(3t)\*Cos(5t)' stringek álljanak
  - a harmadik sorban a stringeknek megfelelő numerikus értékek legyenek eltárolva

A függvény kimenete az elkészített cellatömb legyen, valamint az ábra.

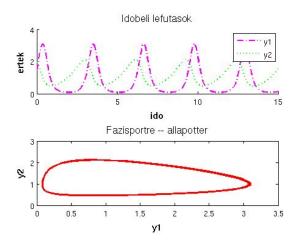
Ugyancsak a függvényben, ciklus használatával rajzoljuk ki a fent kiszámolt értékeket egy ábrán, 3 subplotra, fekete színnel! A subplotok címeit is a cellatömbből írjuk ki! Az alábbihoz hasonló ábrát készítsen a függvény:



- 8.2 Készítsd el a 8.1-es feladatot struktúrák használatával. A struktúra mezőit nevezd x, y, és nev-nek.
- 8.3 Egy elsőrendű, kétváltozós differenciálegyenlet megoldása. A feladatot egy függvényben oldd meg, melynek bemeneti paramétere egy fájlnév (bemenetiFajl), valamint három visszatérési értéke van (lásd utolsó részfeladat).
  - Töltsd be a bemenetiFajl nevű szöveges fájlt, és olvasd be a benne található négy (fixpontos) számot: az első kettő a diffegyenlet-megoldás kezdő és záróidőpontját tartalmazza, a harmadik és a negyedik pedig a két kezdetiértéket.
  - Maga a diffegyenlet az alábbi alakú:

$$\dot{y}_1 = 5ln(y_2)y_1$$
  
$$\dot{y}_2 = (1 - 1.2y_1)y_2$$

- Ábrázold a megoldások időfüggvényét és fázisgörbéjét, az alábbihoz hasonló módon (vonalszínek, típusok, feliratok, betűméretek, stb.)
- Az időértékeket, és a függvény értékeket (az y mátrixot) írd ki a "gyak8 f83 kimenet.bin" nevű bináris fájlba, majd zárd be a fájlt.

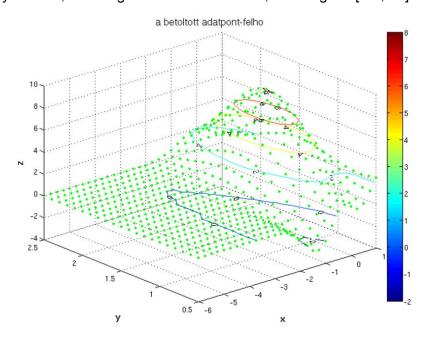


Ez a két adat legyen a függvényed visszatérési értéke is, az ábra mellett.

(teszteléshez: bemenetiFajl='83.text';)

8.4 Készíts egy függvényt, melynek bemeneti paramétere egy fájlnév (bemenetiFajl), és kimeneti paramétere az alábbi ábra, valamint a megadott struktúra. A függvény feladata az alábbi 3D plot elkészítése a beolvasott fájlban adott adatok segítségével.

- A fájlban az első 6 lebegőpontos szám megmondja a szükséges meshgridhez az adatokat (sorrend: xmin, xlépés, xmax, ymin, ylépés, ymax)
- Az összes többi lebegőpontos szám egy felület pontjait adja vissza (javaslat: 21 soros mátrixba töltsük be)
- Az adatokat és a tengelyfeliratokat egy struktúrában tárold le, és ezt használd az ábrázolásnál
- Az ábrán szerepeljen: 3D pontfelhő + feliratos 3d-kontúrvonalak színskálával, tengelyfeliratok, cím megfelelő betűméretekkel, látószög: kb [-41, 28]

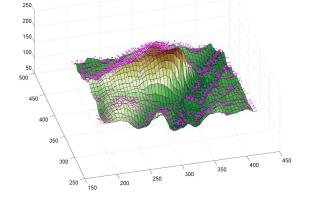


• Az elkészített struktúrát mentsd el a "gyak8\_f84\_kimenet.mat" fájlba, MATLAB bináris formában, valamint add vissza a kimeneten is.

(teszteléshez: bemenetiFajl='84.text';)

## 9. Táblázatok, fájlműveletek, képmentés

- 9.1 Készíts egy bemenet nélküli függvényt, ami feltölt egy táblázatot:
  - az első oszlopban az idő vektor értékei legyenek tárolva (t), a [0,pi] intervallumon, 0,001 lépésközzel
  - a második oszlopban 5\*Sin(3\*e^(t)) értékei legyenek
  - a harmadik oszlopban a függvény értékei alapján adott szóbeli osztályzat álljon, a kerekítés szabályainak figyelembe vételével (1 - elégtelen, 2 - elégséges, 3 - közepes, 4 - jó, 5 - jeles)
  - Az oszlopok neve rendre: ido, eredmeny, ertekeles.
- 9.2 Készíts egy bemenet és kimenet nélküli függvényt, ami beolvassa a <code>country\_data.xls</code> fájlt egy táblázatba, majd a beolvasott adatokat a beszélt nyelvek száma alapján rendezi sorba (<code>sortrows</code>). A függvény írja ki a terület, az életkor medián, a népesség, valamint a nyelvek számának minimumát, maximumát, és mediánját a tíz legtöbb nyelvet beszélő ország esetén. (indexelés, <code>summary</code>) A függvény az egész átrendezett táblázatot | karakterrel elválasztott szöveges fájlba mentse ki, <code>country data reordered.csv</code> néven.
- 9.3 Készíts egy bemenet és kimenet nélküli függvényt, ami a kiadott geodata.csv fájl alapján egy ábrát generál a következők szerint:
  - egy táblázatba olvassa be az adatokat a sorcímekkel együtt
  - az elválasztó karakter: tabulátor
  - a beolvasott adatokat tegye át az X, Y és Z mátrixokba oszloponként úgy, hogy mindegyik mátrix 33x45-ös legyen
  - rajzolja ki a három mátrix alapján a tárolt domborzat felületi képét (surf), majd színezze be térképszerű színekkel (demcmap(Z) - ha nincs meg ez a függvény, akkor: load cmp; colormap(cmp))
  - jelenítse meg a megadott felület normálvektorait magenta színnel (surfnorm, quiver3)



- forgassa el a képet a [-15,60] szögekre
- mentse el a jobboldalihoz hasonló ábrát surf2.png néven
- 9.4 Készíts egy bemenet nélküli függvényt, ami ábrákat ment. Válassz ki szabadon az eddig elkészített házi feladatok közül legalább 5 ábrát, és mentsd ki őket LaTeX, és Word dokumentumokhoz javasolt formátumban (természetesen az ábrákat generáló kód is kerüljön be a függvénybe). Az ábrák nevei legyenek f01-f05-ig. Figyelj a betűméretre, valamint a vonalvastagságra is!